

Vitafórum a Nemzeti Erdőprogramról

Augusztus 14-én a Vadásatról és a Vadgazdálkodásról szóló Társadalmi Vitafórum zajlott Budapesten az Erdészeti Információs Központban az FVM Vadgazdálkodási és Halászati Főosztálya rendezésében.

Faragó Sándor professzor (NYME tanszékvezető) köszöntötte a mintegy 50 résztvevőt, s beszélt a vadászat napjainkban tapasztalható gyenge pontjairól, a rendkívül elharapódzott – és szankciók nélküli – orvvadászatról, a növekvő gazdasági károkról s az ennek kapcsán romló kapcsolatokról a gazdálkodókkal, a természetvédelemmel, a romló társadalmi megítélésről, s az ezt elősegítő gyenge PR tevékenységről.

Mészáros Károly professzor (NYME dékán), a Nemzeti Erdőstratégia és Erdőprogram programvezetője ismertette a stratégiát és az elmúlt egy év alatt történt tárgyalások, egyeztetések és szakmai fórumok eredményeit. Magyarország jelenlegi erdőszűlése 19,7 százalék, tehát minden 5. hektár hazánkban már erdő, és ennek jelentős növekedése várható, mely megfelel az EU elvárásoknak is, s ez anyagi támogatási lehetőséget jelent. Elsődleges cél a fenntartható, természetközeli erdőgazdálkodás folytatása, tulajdonviszonyoktól függetlenül. Lényeges eleme a stratégiának, hogy további állami tulajdonú erdőterület ne kerülhessen további privatizálásra, s ennek kezelési formája (rt., vagy kht.) költségvetési finanszírozású, s ne nyereségérdekelt gazdálkodást folytasson. Maga az ágazat nem feltétlenül rentábilis, viszont az erdőket kezelni kell. Külön kell választani az ültetvényeszerű és a természetközeli gazdálkodást, melyhez külön szakirányításra is szükség van.

Felkért minden érdekeltet és érdeklődőt, hogy javaslataikkal támogassák a program minél átfogóbb előkészítését, igénybe véve az internet segítségét is (erdostrategia.hu).

Pintér István az FVM főosztályvezetője a fenntartható vadgazdálkodás feltételrendszereként jelölte meg az élőhelybe és a populációba való kombinált beavatkozást. Nem cél – egyes hangadó irányzatokkal szemben – a vadaskertek szorgalmazása, s elsődlegességet a természetközeli vadgazdálkodás kap a környezet vadeltartó képességéhez igazított vadlétszámmal. Nem tartja aktuálisnak a minimális te-

rületnagyság megváltoztatását, bár orvvad esetében akár ezer hektár is alkalmas lenne önálló vadászterületek kialakítására. Változni fog a vadászati törvény, csökken az adminisztráció, a túlszabályozottság, az értelmetlenül szigorú szankciók a vadászokkal, vadgazdálkodókkal szemben, egyszerűsödik az EU állampolgárok vadászata. Az FVM és a KTM együttműködési megállapodása alapján 5 év alatt 40 000 darabbal kell mind a szarvas-, mind a vaddisznóállomány létszámát csökkenteni, ennek végrehajtását – akár kényszervadászattal is – el kell érni. Jelentősen átrendeződtek a földtulajdonosi viszonyok, 2007-re robbanásszerű terület-átrendeződésként várható, a mai 1200 helyett akár 3000 vadászterület is létrejöhet az országban.

A szakma minden területéről érkezett hozzászólók nehezményezték, hogy szinte nincs is szó a vadászatról az Erdőstratégiában, még a tartalomjegyzékben sem található. Néhány jellemző mondat a felszólalásokból: Felesleges és értelmetlen 15-20 ezer hektáros területeket fenntartani, kis részleteken is megvalósítható egységes szakmai munka megfelelő színvonalú irányítással. A földtulajdonosok az egyre kisebb területnagyság kialakítását szeretnék, amely akár 1-200 hektár is lehetne, így sokkal több ember juthatna vadászati lehetőséghez, s a költségek is töredékére csökkennének. Ha a normális vadlétszám miatt kicsi a kártétel, nem magasak a költségek, nem kell a bérvadász. Túlhaladott és működésképtelen a hagyományos vadász-társasági forma, nem kell mindent eladni a bérvadászból besöpörhető nyereség érdekében, hanem a magyar vadászok lehetőségeit kell bővíteni – reális költségek érvényesítésével. A bérvadásztatás elsődlegessége úgyszólván megmarad az állami területeken. A minden realitást nélkülöző létszámbebecslési adatok helyett a környezet indikátorhatását kell alapul venni, az az optimális vadlétszám, ami mellett az erdő természetes módon fel tud újulni. Tudomásul kell venni, hogy mind az erdőgazdálkodásnak, mind a természetvédelemnek prioritása van a vadászattal szemben. Az új erdőültetések automatikusan magukkal hozzák a nagyvad további terjeszkedését, ezért erre nem felkészülni struccpolitika, más-képp kell csinálni a telepítéseket, mint

eddig. Magyarország a világ édesvízben legszegényebb országai közé tartozik (?), ezért kiemelt jelentősége van az erdőterület növelésének a vízháztartás javításában. A vadlétszám radikális csökkentése nélkül nem lesz béke a gazdálkodókkal, kisebb területeken ez eredményesebben végrehajtható. Az eredményes létszámcsökkentéshez lazítani kell az agyonszabályozott vadászat kereteit, mind a módszerek mind a tilalmak és a büntetések esetében – sokkal szigorúbban kellene viszont kezelni az orvvadászatot.

A kerítések nem lehetnek az erdő szerves részei, lehetővé kell tenni a vad természetes vándorlását és a természetes szelekciót a nagyragadozók visszatelepülésének elősegítésével. A mesterseges vadetetés a természetes szelekciót lehetetlenné teszi (?). A világ mai közhangulata egyre inkább vadászatellenes, erősödőben vannak a zöld szervezetek, s ezek sokszor már nem a racionalitás, hanem érzelmi alapon ítélik meg e tevékenységet.

Nem tudjuk, milyen szervezetek kaptak meghívást erre a társadalmi vitafórumra, de tény, hogy néhány erdőgazdasági vadászati szakemberen kívül szinte nem lehetett vadászt látni - a vadászati szervezetek képviselőit sem. Így aztán talán ez volt az oka, hogy sok felszólalás volt a vad ellen, de alig lehetett olyan szót hallani, amely a vad védelme érdekében hangzott volna el. Sajnálatos, hogy az Erdőstratégiában a vad csak mint az „egyéb haszonvétel” szerepel, egyébként szinte csak kártevőként van megemlítve. Bár a rendeletek lehetővé, sőt kötelezővé teszik alkalmazásukat, a mai gyakorlatból hiányzik az a gondolkodásmód, s eltűntek azok az erdészeti módszerek, technológiák (rágótér, gázosok, bokrosok meghagyása, táplálékfák, cserjések, szegélyek telepítése), amelyek a vadat az erdő részének tekintik, s gondoskodnak is életfeltételeinek biztosításáról.

Somfalvi Ervin
(Vadászlap)

Helyreigazító

Lapunk szeptemberi számában Temesi Géza tollából megjelent írás első oldalán található „akasztófa” bal oldalán a védett erdő helyett védő erdő a helyes felirat.